

Als-Fyn forundersøgelse

Vurdering af evt. Espoo-høring

1. Om Espoo-høring

Espoo-høring er en del af processen i henhold til Espoo-konventionen, som handler om vurdering af miljøpåvirkninger på tværs af landegrænser. Hvis konkrete projekter eller planer/programmer kan forventes at medføre grænseoverskridende miljøpåvirkninger, træder konventionen og protokollen i kraft.

Ved en Espoo-høring får offentligheden i andre lande, samt berørte myndigheder og interesseorganisationer i alle de områder, der må antages at blive berørt af et påtænkt projekt, mulighed for at deltage i processen om vurdering af projektets miljøpåvirkninger.

Formålet med Espoo-konventionen er at mindske påtænkte aktiviteterets grænseoverskridende skadevirkninger på miljøet. Konventionen og protokollen indeholder derfor bestemmelser om miljøvurdering af de grænseoverskridende miljøpåvirkninger, høring af offentligheden, berørte myndigheder og interesseorganisationer og gennemførelse af samråd mellem de implicerede stater for at forhindre, mindske og overvåge mærkbare skadevirkninger på miljøet på tværs af landegrænserne.

I Danmark er Miljøstyrelsen ansvarlig myndighed for Espoo-konventionen. Der er én national kontaktperson (Point of Contact, PoC) pr. land, som er ansvarlig for samarbejdet med de øvrige Espoo-lande.

I EU er Espoo-konventionen indarbejdet i VVM direktivets artikel 7, som i Danmark er implementeret i miljøvurderingslovens kapitel 15 og i vejlovens § 17i.

2. Grænseoverskridende miljøpåvirkninger af en fast Als-Fyn forbindelse

Forundersøgelsens miljøvurderinger er gennemført på et overordnet niveau, uden at indsamle konkrete data fra projektområdet, eller gennemførelsen af egentlige miljøkonsekvensvurderinger, Natura 2000 væsentligheds- eller konsekvensvurderinger og lignende. Der er ligeledes kigget på flere forskellige løsninger som har forskellige miljøpåvirkninger, herunder grænseoverskridende miljøpåvirkninger. Det kan således ikke, på det nuværende grundlag, afgøres endeligt om projektet skal i Espoo-høring, ligesom den endelige vurdering og evt. høring retligt skal foretages i en evt. senere miljøkonsekvensvurderings-fase.

Der er i forundersøgelsen identificeret to overordnede miljøpåvirkninger, som kan være grænseoverskridende, enten enkeltstående eller i sammenhæng. Påvirkningerne skal undersøges nærmere i en evt. senere fase, ligesom der senere også kan identificeres yderligere grænseoverskridende miljøkonsekvenser, af en fast forbindelse. De to påvirkninger er:

- Blokering af gennemstrømningen
- Påvirkninger af vandkvaliteten

2.1. Blokering af vandgennemstrømningen

DHI har for Sund & Bælt beregnet gennemstrømningsmindskelsen af to forskellige løsninger for en Als-Fyn forbindelse, hhv. en bro løsning og en kombineret bro-ø-tunnel løsning. Blokeringen af begge løsninger er beregnet til ca. 0,035%, hvilket er en meget lille gennemstrømningsformindskelse i Lillebælt. Lillebælt udgør i den kontekst 1/11 af den samlede vandtransport gennem de danske bæltter til Østersøen. En tunnel vil alt andet lige have en endnu mindre gennemstrømningsformindskelse. Selvom gennemstrømningsmindskelsen er minimal og langt under hvad der f.eks. blev accepteret i Øresundsforbindelsen, kan det ikke udelukkes at der kan ske en miljøpåvirkning i andre lande, og en Espoo-høring vil derfor være nødvendig.

2.2. Påvirkninger af vandkvaliteten

Flere af de undersøgte løsningsmuligheder har en betydelig påvirkning af vandkvaliteten i anlægsfasen, særligt sænketunnellerne. Selvom selve sedimentpåvirkningen ved anlæg af en sænketunnel er forholdsvis lokal, er det sandsynligt at vandkvaliteten i tyske målsatte kystvande kan blive påvirket som følge af frigivelsen af kvælstof, som ellers er bundet i sedimentet, og der derfor vil være grænseoverskridende miljøpåvirkninger som skal i Espoo-høring.

For andre løsningsmuligheder er der en mindre påvirkning af vandkvaliteten, men der kan ved både bro-løsningerne og de borede tunnelløsninger (ved dæmningsanlæg) ske en påvirkning af vandkvaliteten som følge af frigivelse af sediment og opløste organiske og uorganiske stoffer. Det er dog muligt ved forskellige afværgetiltag at minimere påvirkningen betragteligt. På grund af nærheden til de tyske vandområder kan det dog være vanskeligt at udelukke en potentiel grænseoverskridende miljøpåvirkning, om end af mindre betydning, og der vil derfor også blive behov for en Espoo høring ved andre løsninger end en sænketunnel.

2.3. Konklusion

Selvom gennemstrømningsmindskelsen af en Als-Fyn forbindelse selv i værste fald vil være meget lille, kan det ikke udelukkes, at der kan være en grænseoverskridende miljøpåvirkning i lande ud til Østersøen, specielt i kombination med eventuelle andre projekter. På grund af nærheden til Tyskland, kan selv mindre påvirkninger af vandkvaliteten lokalt, potentielt også have en grænseoverskridende miljøpåvirkning. På den baggrund vurderes det på det foreliggende grundlag, at en Espoo-høring vil blive aktuel i en eventuel senere miljøkonsekvensvurdering.

3. Espoo-processen

Den nærmere tilrettelæggelse af Espoo-processen vil skulle ske i samarbejde med den myndighed, som skal varetage de nødvendige myndighedsopgaver blandt andet i forbindelse med miljøkonsekvensvurderingen af projektet (forventeligt Trafikstyrelsen), og Miljøstyrelsen som PoC.

3.1. Notifikation

Første del af processen er en notifikation af de stater der potentielt kan blive berørt af projektets indvirkninger på miljøet. Notifikationen skal indeholde oplysninger om projektet med særlig vægt på de dele af projektet, der kan medføre grænseoverskridende påvirkninger. F.eks. de aktiviteter, der foregår i havet. Dertil skal tilgængelige oplysninger om den mulige virkning på tværs af landegrænserne mv. indgå i notifikationsbrevet. Det vurderes på denne baggrund, at de lande som grænser ud til Østersøen, dvs. Tyskland, Polen, Rusland, Estland, Letland, Litauen, Finland og Sverige notificeres.

De notificerede stater meddeler på baggrund af det fremsendte oplysninger, om det ønskes at deltage i Espoo-processen, og om der måtte være ønsker til emner, der skal indgå i

miljøvurderingen. Som udgangspunkt bør emner, der af andre stater ønskes behandlet, indgå i miljøkonsekvensrapporten.

3.2. Konsultation

Når miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet, skal der foretages en konsultation af de stater, som har ønsket at deltage i Espoo-processen.

Konsultationen vil bestå af et konsultationsbrev og en selvstændig Espoo-rapport, som bl.a. skal omfatte en projektbeskrivelse, og en vurdering af grænseoverskridende indvirkninger som følge af projektet. Både brevet og Espoo-rapporten skal oversættes til de nødvendige sprog.

Den berørte stat har ret til at komme med bemærkninger til vurderingen af projektets indvirkninger på miljøet i den pågældende stat, herunder hvis det vurderes, at der ikke er sådanne indvirkninger. Hvis der fremkommer bemærkninger til vurderingen af grænseoverskridende indvirkninger, skal der indledes en samrådsproces med det formål at opnå enighed.